

Sygn. akt I PK 214/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko M. (...) w G. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
o przywrócenie do pracy
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 lipca 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w P.
z dnia 20 kwietnia 2018 r., sygn. akt VI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 240
(dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z 24 kwietnia 2017 r., zasądził od pozwanego M. (...) Spółki z o.o. w G. na rzecz powoda J. P. kwotę 22.113 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, orzekł o kosztach zastępstwa procesowego i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 7.370 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód J. P. był zatrudniony w pozwanej Spółce od 21 lipca 2003 r. na stanowisku prezesa zarządu. W 2015 i 2016 r. był niezdolny do pracy łącznie przez 435 dni (w okresach od 18 marca 2015 r. do 30 maja 2016 r. z

kilkoma krótkimi parodniowymi przerwami). W dniu 30 marca 2015 r. uchwałą rady nadzorczej pozwanej Spółki został odwołany ze stanowiska prezesa zarządu.

W dniu 3 czerwca 2016 r. powodowi zostało doręczone (za pośrednictwem poczty) oświadczenie pozwanej Spółki z 2 czerwca 2016 r. o wypowiedzeniu mu umowy o pracę z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia pracodawca wskazał pozostawanie powoda na długotrwałym zwolnieniu lekarskim od 18 marca 2015 r., odwołanie go ze stanowiska prezesa zarządu, wygaśnięcie mandatu powoda do pełnienia funkcji prezesa zarządu i powołanie innej osoby na to stanowisko. W tym samym dniu powód dostarczył pozwanej Spółce kolejne zwolnienie lekarskie na okres od 31 maja do 28 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy ocenił, że chociaż wypowiedzenie było uzasadnione, to doszło do naruszenia przepisów prawa, a mianowicie art. 41 k.p. Ze względu na przebywanie powoda na długotrwałym zwolnieniu lekarskim Sąd uznał późniejsze dostarczenie przez powoda pracodawcy zwolnienia lekarskiego wystawionego 31 maja 2016 r. za usprawiedliwione. Z tego względu doszło do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy, czyli z naruszeniem art. 41 k.p.

W ocenie Sądu Rejonowego powód niewątpliwie w związku ze swoim stanem zdrowia od 31 maja 2016 r. miał usprawiedliwioną nieobecność w pracy. Nie otrzymał wypowiedzenia podczas przebywania w zakładzie pracy, lecz zostało ono wysłane na jego adres pocztą 2 czerwca 2016 r. i powód odebrał je 3 czerwca 2016 r. w trakcie usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Sąd ocenił, że dostarczenie przez powoda pracodawcy kolejnego zwolnienia lekarskiego dopiero 3 czerwca 2016 r. można uznać za usprawiedliwione.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła pozwana Spółka, zarzucając naruszenie art. 41 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. oraz § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikowi zwolnień od pracy (Dz.U. z 1996 r. Nr 60, poz. 281 ze zm.), a także art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z 20 kwietnia 2018 r., oddalił apelację pozwanej Spółki oraz orzekł o kosztach procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy podzielił ocenę Sądu Rejonowego, że w chwili złożenia wypowiedzenia przez pracodawcę powód objęty był ochroną stosunku pracy z powodu usprawiedliwionej nieobecności w pracy spowodowanej chorobą (art. 41 k.p.), czemu nie sprzeciwiało się złożenie przez niego zwolnienia lekarskiego już po otrzymaniu wypowiedzenia umowy o pracę, przesłanego mu pocztą przez pracodawcę. Strona pozwana nie zaoferowała jakichkolwiek dowodów ani twierdzeń dowodzących tego, że powód w sposób zawiniony zaniechał niezwłocznego (w ciągu dwóch dni) powiadomienia pracodawcy o tym, że będzie nadal przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wniosła pozwana Spółka, zaskarżając wyrok w całości. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: art. 41 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. oraz § 2 pkt 2 i pkt 3 (faktycznie chodzi o § 2 ust. 2 i ust. 3) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy, co polegało na przyjęciu, że okres ochronny dla powoda rozpoczął się z chwilą nieobecności w pracy z powodu choroby czyniącej go niezdolnym do pracy lub zaprzestania świadczenia pracy z tej samej przyczyny, podczas gdy powód w dalszym ciągu nie miał faktycznej możliwości wykonywania pracy na skutek choroby, a dostarczenie przez niego zwolnienia lekarskiego potwierdzającego stan chorobowy nastąpiło przy niezachowaniu terminu z § 2 pkt 2 (faktycznie § 2 ust. 2) rozporządzenia z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy i po otrzymaniu przez powoda wypowiedzenia listem poleconym doręczonym za pośrednictwem P.(...), to jest w czwartym dniu nieusprawiedliwionej nieobecności. Tym samym uznanie przez Sądy pierwszej i drugiej instancji, że w przypadku powoda znajduje zastosowanie art. 41 k.p., chroniący pracownika w trakcie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, nie znajduje usprawiedliwienia.

Skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonych wyroków Sądu Okręgowego w P. oraz Sądu Rejonowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P., a w przypadku uznania na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. kasacyjnej podstawy naruszenia prawa materialnego za

oczywiście uzasadnioną – o uchylenie skarżonych wyroków Sądu Okręgowego oraz Sądu Rejonowego i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości, a ponadto o zasądzenie kosztów procesu, w tym z tytułu zastępstwa procesowego za wszystkie instancje.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca (pозwana Spółka) uzasadniła jej oczywistą zasadnością, w celu dokonania wykładni, czy powodowi przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 41 k.p. w związku art. 45 § 1 i § 2 k.p., jak przyjęły Sąd obydwu instancji, i czy uzasadnione było zasądzenie mu odszkodowania z tego tytułu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania o oddalenie skargi w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują poważne wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd). Ustawodawca uznaje za doniosłe zadania Sądu Najwyższego związane przede wszystkim z doskonaleniem wykładni prawa i jego stosowania, ujednolicaniem orzecznictwa, rozwojem jurysprudencji, a

w dalszej kolejności zadania polegające na eliminacji w dostępnych granicach orzeczeń niegodnych ochrony ze względu na oczywiste naruszenie prawa lub wydanie ich w warunkach nieważności. Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwaną Spółkę nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Nie jest jednoznaczne, czy przyczyną przyjęcia skargi do rozpoznania miałyby być jej oczywista zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), czy też potrzeba wykładni przepisów, które wywołują wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Połączenie tych dwóch przesłanek w jedno uzasadnienie jest logicznie wykluczone, ponieważ albo jest tak, że określony przepis jest niejasny i wymaga dokonania jego wykładni przez Sąd Najwyższy (wtedy nie można twierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona), albo też tak, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ doszło do oczywistego naruszenia prawa (jednak wtedy nie można twierdzić, że przepis, który został naruszony, wymaga pogłębionej wykładni).

Powołanie się na przesłankę, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że może budzić poważne wątpliwości (z opisaniem na czym te wątpliwości polegają), nie doczekał się jeszcze wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z

15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX 57231). Takim wymaganiom strona skarżąca nie sprostала, a Sąd Najwyższy nie ma obowiązku doszukiwania się za skarżącego takich wątpliwości albo rozbieżności w orzecnictwie sądów na tle wykładni określonych przepisów.

Podniesione przez stronę skarżącą wątpliwości dotyczące wykładni art. 41 k.p. w związku z 45 § 1 lub § 2 k.p. były już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W wyroku z 6 października 2004 r., I PK 614/03 (LEX nr 580266), Sąd Najwyższy stwierdził, że wypowiedzenie umowy o pracę pracownikowi, który świadczył pracę, a następnie wykazał, że w dniu wypowiedzenia był niezdolny do pracy z powodu choroby, nie narusza art. 41 k.p. *A contrario*, jeżeli pracownik nie pracował (nie świadczył pracy) określonego dnia, a złożył zwolnienie lekarskie obejmujące ten dzień, to znaczy, że jego nieobecność w pracy była usprawiedliwiona a on sam jest chroniony przez art. 41 k.p., nawet gdy zwolnienie dostarczył pracodawcy później niż wymagają tego przepisy o usprawiedliwianiu nieobecności w pracy.

W utrwalonym orzecnictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę pełnego składu Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 11 marca 1993 r., I PZP 68/92, OSNCP 1993 nr 9, poz. 140; wyroki Sądu Najwyższego: z 17 listopada 1997 r., I PKN 366/97, OSNAPiUS 1998 nr 17, poz. 505; z 26 lutego 2003 r., I PK 69/02, Prawo Pracy 2003 nr 10) przyjmuje się, że art. 41 k.p. jest przepisem szczególnym, ustanawiającym ochronę przed dokonaniem pracownikowi wypowiedzenia umowy o pracę, a warunkiem tej ochrony jest nieobecność pracownika w pracy spowodowana np. urlopem albo chorobą. Jednoznacznie zakazuje on dokonywania wypowiedzenia umowy o pracę w czasie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy.

Rozumienie pojęcia „usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy” szczegółowo rozważył Sąd Najwyższy w wyroku z 14 marca 2017 r., III PK 84/16 (LEX nr 2284174).

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że podniesione przez nią wątpliwości dotyczące zastosowania art. 41 k.p. wymagają interwencji Sądu Najwyższego. Kwestia, czy powodowi przysługuje odszkodowanie w ustalonym stanie faktycznym,

nie może być rozważana jako istotny problem interpretacyjny (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Skarżąca nie wykazała również oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Przy ustaleniu Sądów *meriti*, że nieobecność powoda w pracy od 31 maja 2016 r. była usprawiedliwiona (ponieważ dysponował on za ten okres zwolnieniem lekarskim poświadczającym chorobę), nie można przyjąć, że zastosowanie przez Sąd Okręgowy art. 41 k.p. było w oczywisty sposób wadliwe.

Należy zwrócić uwagę na tkwiącą w skardze sprzeczność argumentacyjną. Występowanie przesłanki w postaci oczywistej zasadności skargi jest bowiem zasadniczo wyłączone, gdy skarżący powołuje się jednocześnie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Oczywista zasadność skargi ma miejsce wtedy, gdy w konkretnej sprawie doszło do oczywistego, dostrzegalnego na pierwszy rzut oka i rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, o takim zaś stopniu wadliwości orzeczenia nie można mówić, gdy zastosowane w sprawie przepisy prawa wywołują rzeczywiste, wymagające wykładni ze strony Sądu Najwyższego, wątpliwości interpretacyjne lub rozbieżności w orzecznictwie. Jak przyjęto w postanowieniu Sądu Najwyższego z 21 października 2008 r., II PK 158/08 (LEX nr 738506), przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga ona interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 2 k.p.c.